

IT *e* R | e | c | h | t

Praktijkinformatie op het raakvlak van InformatieTechnologie en Recht

— *Informatie- en communicatietechnologie*

Is de hyperlink hyper link?

In opdracht van de Nederlandse Vereniging van Informatietechnologie en Recht heeft een studiegroep zich gezet aan vragen rond intellectuele eigendomsrechten in de digitale omgeving. Bij de presentatie van het rapport op 21 november jongstleden is aandacht besteed aan het fenomeen 'hyperlink' op het Internet.

Gijsbert Brunt

Het World Wide Web is het meest spectaculaire onderdeel van het Internet. De gebruiker heeft twee manieren om zich van website naar website te bewegen. Via search-engines als Yahoo of Lycos of via in websites verwerkte hyperlinks. De hyperlink is een in de tekst door onderstreping en soms kleur gemarkeerd begrip dat een opdracht bevat om informatie op te halen van een andere webpagina of website, een zogenaamde paginalink. Volgens hetzelfde principe werkt een image link, namelijk via een icoontje of beeld. In het laatste geval klik je op een foto of grafisch teken. Het is dus mogelijk dat je van de ene naar de andere website surft.

Wat is de auteursrechtelijke betekenis van de hyperlink? De link wordt aangebracht door de maker van een bepaalde website. Die maker stelt de gebruiker vervolgens in de gelegenheid zonder gebruikmaking van search-engines of zonder 'home' te gaan, naar een andere website te gaan die kennelijk enig ver-

band houdt met de eerste website. Is er naar Nederlands recht sprake van een verveelvoudiging of openbaarmaking? Tijdens het congres 'Wissels op de elektronische snelweg' op 12 december 1995 stelde Hoyng, hoogleraar privaatrecht aan de KUB, dat een hyperlink niets anders is dan een voetnoot, een referentie naar een werk van een ander. De gebruiker kan dat werk zelf gaan raadplegen als hij dat wenst. Op het Internet kan dat meteen en met de snelheid van het licht. Dat verandert niets aan het principe. Het verschil met de reële wereld is dat in de virtuele wereld onmiddellijk een 'referentie' kan worden nagelopen en ook onmiddellijk een kopie wordt gemaakt. Maar die kopie maakt de gebruiker en niet degene die de hyperlink aanbrengt.

Geen enkel auteursrechtelijk probleem dus? Misschien toch wel. In de eerste plaats voor de *gebruiker* indien en voor zover de enkele tijdelijke reproductie op de computer van de gebruiker van het werk op de website waarnaar gelinkt werd, als een auteursrechtelijk relevante verveelvoudiging moet worden beschouwd. Een in onze ogen onwenselijk uitgangspunt, maar voor dit moment niet de interessantste vraag. Belangrijker is de vraag of de *maker* van de hyperlink een auteursrechtinbreuk pleegt.

Shetlands

Twee online kranten op de Shetland

I N H O U D

Informatie- en

communicatietechnologie

- Nummerportabiliteit 3
- Performance-eisen in software-contracten 6
- Parallelimport: handelsoorlog of competitieve vrede? 8

Het Gesprek

- WIPO auteursrecht-conferentie komt enkele jaren te vroeg 10

Kortom

- Volle aansprakelijkheid onder COSSO-Voorwaarden 12
- Zakelijk crypto-debat 13
- Nieuwe regeling Speuren en Ontwikkelingswerk 13
- Nieuwe vergunningen telecommunicatie-infrastructuur 14

Rubrieken

- Podiumnieuws 15
- Boekenplank 16
- Agenda 16

eilanden kregen het onlangs met elkaar aan de stok over de links die de ene krant, The Shetland News, via 'koppen' uit de andere krant naar die andere krant, The Shetland Times, had aangebracht. De uitgever van The Shetland News was onthutst door de sommaties van The Shetland Times om de links te verwijderen. Dat legde de bijl aan de wortels van het Internet. En inderdaad zou je op het eerste gezicht toch menen dat het aanbrengen van een hyperlink geen inbreuk maakt op de auteursrechten van de maker van de gelinkte website.

Kort geding

In een aangespannen kort geding heeft de Engelse rechter niettemin als voorlopig oordeel gegeven dat The Shetland News vanwege inbreuk op het auteursrecht van The Shetland Times, de hyperlinks moest verwijderen (Opinion of Lord Hamilton 24 oktober 1996). De rechter baseerde zijn oordeel op twee argumenten. In de eerste plaats werden de hyperlinks gemaakt in de vorm van de exacte koppen uit de andere krant. Bij wijze van voorlopig oordeel is de rechter ervan uitgegaan dat de koppen boven artikelen auteursrechtelijk beschermd zouden kunnen zijn. Een van de koppen telde acht woorden en er zou sprake van originaliteit kunnen zijn. In de tweede plaats werd de aangebrachte hyperlink beschouwd als een 'cable programme' in de zin van de *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

Een 'cable programme' is: 'a service which consists wholly or mainly in sending visual images, sounds or other information by means of a telecommunications system, otherwise than by wireless telegraphy, for reception; (a) at two or more places (whether for simultaneous reception or at different times in response to requests by different users), or (b) for presentation to members of the public,' en geldt als een afzonderlijke openbaarmaking van een werk dat in de ether is gebracht.

Deze uitspraak maakt duidelijk dat op dit moment in de praktijk het plaatsen van een hyperlink niet risicoloos is, zeker niet op de Shetlands. Even aangenomen dat een kop boven een artikel auteursrechtelijk beschermd is, dan is het plaatsen van die link op een website uiteraard in beginsel een verveelvoudiging en openbaarmaking van een werk van een ander. Bij image links kan dat ook het geval zijn wanneer de link uit het werk bijvoorbeeld een foto of een merk van een ander bestaat.

Is de hyperlink een organisme?

Maar is er afgezien van het geval dat de hyperlink zelf een beschermd werk is, sprake van een openbaarmaking door de plaatser/maker van de hyperlink? Het openbaarmakingsbegrip is zeer ruim. Het gaat om ter beschikking stellen aan het publiek van een werk. Van publiek is ook sprake wanneer het werk beschikbaar is voor meerderen, maar slechts door een persoon werkelijk wordt waargenomen, zoals in een privé-cabine in een seksshop (Hof Den Haag 1 dec. 1994, AMI 1995, p. 51).

Maar is de plaatser van de hyperlink wel de openbaar maker? Een gebruiker kan immers behalve via de hyperlink ook rechtstreeks de gelinkte website benaderen. Daar heeft de 'eerste' openbaarmaking plaats. Is er naar normen van het Nederlands auteursrecht sprake van een secundaire openbaarmaking zoals werd vastgesteld in het eerste kabelarrest? Bij de openbaarmaking is het niet de vraag – zo is in de kabelarresten uitgemaakt – of aan een andere kring van gebruikers wordt geopenbaard, maar of er – refererend aan de Franse tekst van de Berner Conventie – sprake is van een ander 'organisme' dat openbaar maakt. Zo'n openbaarmaking via een ander 'organisme' moet zelfstandige betekenis voor gebruikers hebben. Bij de kabelarresten werd onder meer vastgesteld dat er iets wordt toegevoegd aan het 'ordinaire' ether signaal, namelijk betere kwaliteit van beelden.

Is het 'mechanisme' van de hyperlink een ander 'organisme' in de zin dat het zelfstandige betekenis heeft voor de gebruikers? Het is in ieder geval een methode om sneller en gemakkelijker dan via een search-engine op een verwante website te geraken. Dat zou een argument kunnen zijn om de hyperlink als zelfstandige openbaarmaking te beschouwen. Totdat de rechter hier een duidelijke uitspraak over doet, blijft de hyperlink een 'zwakke' schakel.

Mr. G. Brunt, Höcker Rueb & Doeleman
Advocaten, Amsterdam

Dit artikel is een bewerking van de presentatie van het hoofdstuk 'Auteursrecht in Digiworld' van Gijsbert Brunt en Maurice Schellekens in de NVvIR-SURF-bundel Intellectueel eigendom in digitaal perspectief (Samsom, 1996).